

BIBLIOGRAFICKÁ REŠERŠE č. 11/2021

Počet záznamů: 30

Edukační proces u diabetiků 2. typu jako součást ošetrovatelské péče

Klíčová slova a předmětová hesla

Edukace, edukační proces, diabetes mellitus, diabetes 2. typu, ošetrovatelský proces, ošetrovatelská péče, ošetrovatelství, životní styl, výživa, pohyb, educational proces, intervention, nursing care, nutrition, movement, lifestyle

ÚVOD

Bibliografická rešerše se zabývá tématem edukace pacientů s diabetem mellitem 2. typu. Vyhledané dokumenty sledují možné způsoby edukace v oblasti především životního stylu, pohybu a stravy a také efektivitu této edukace. Kromě monografií a článků na toto téma byly do rešerše zahrnuty též kvalifikační práce.

K vypracování rešerše byly použity veřejně dostupné informační zdroje, jejichž seznam se nachází v analytickém listu. U zdrojů, které jsou dostupné online v plném textu, je uveden aktivní link na webové stránky. Dokumenty nacházející se v SVKUL jsou opatřeny aktivním linkem do katalogu knihovny, kde je možné publikace, respektive časopisy objednat. Rešerše se nedrží žádné metodiky tvorby bibliografických citací. Strukturou záznamů se přibližuje citačnímu stylu dle normy ČSN ISO 690.

ANALYTICKÝ LIST

Jazyk rešerše: český

Jazyk dokumentů: český, anglický

- česky: 26
- anglicky: 4

Časové vymezení dokumentů: 2012 - 2021

Geografické vymezení: ČR, zahraničí

Druhy dokumentů:

- monografie: 6
- články a stati: 21
- kvalifikační práce: 3

Dokumenty dostupné online: 12

Poznámky k citacím:

A) řazení podle typu dokumentu a dále abecedně podle autora - sestupně

B) citace periodik – **20(2)** = ročník 20, číslo 2

ZDROJE

- **katalogy a databáze SVKUL**
 - online katalog SVKUL

- **databáze a volné elektronické informační zdroje dostupné na internetu**
 - Google Scholar
 - Knihovny.cz
 - Medvik
 - PubMed
 - Souborný katalog (SKC)
 - Theses
 - Výběr článků v českých novinách a časopisech (ANL)

Přehled použitých zkratk:

SVKUL – Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem

MONOGRAFIE

1. JIRKOVSKÁ, Alexandra, Jarmila JIRKOVSKÁ, Kateřina ČECHOVÁ a Vladimíra HAVLOVÁ. *Skupinová edukace diabetiků: jak na to...* Semily: Geum, 2017. ISBN 978-80-87969-33-5. (SVKUL; [N260766](#))
2. GURKOVÁ, Elena. *Nemocný a chronické onemocnění: edukace, motivace a opora pacienta*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0461-1. (SVKUL; [N260500](#))
3. KUDLOVÁ, Pavla. *Ošetrovatelská péče v diabetologii*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5367-6. (SVKUL; [N249598](#))
4. MASTILIAKOVÁ, Dagmar. *Edukace v ošetrovatelství: respekt a úcta k lidské důstojnosti*. V Trenčine: Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka, Fakulta zdravotníctva, 2015. ISBN 978-80-7454-513-9.
5. OLŠOVSKÝ, Jindřich. *Diabetes mellitus 2. typu: průvodce ošetrujícího lékaře*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Maxdorf, [2018]. ISBN 978-80-7345-558-3. (SVKUL; [N262048](#))
6. TÓTHOVÁ, Valérie. *Ošetrovatelský proces a jeho realizace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-785-9. (SVKUL; [N246586](#))

ČLÁNKY A STATI

7. ADAMÍKOVÁ, Alena a Alexandra JIRKOVSKÁ. Edukace - součást léčby diabetu. *Aktuální medicína*. 2018, **2018**(1), 53-56. ISSN 2570-7418. (SVKUL; [Č5188](#))
8. BRUNISHOLZ, Kim, Pascal BRIOT, Sharon HAMILTON, et al. Diabetes self-management education improves quality of care and clinical outcomes determined by a diabetes bundle measure. *Journal of Multidisciplinary Healthcare* [online]. 2014, (7), 533-542 [cit. 2021-10-3]. ISSN 1178-2390. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4247143/>
9. GUESS, Nicola. Dietary Interventions for the Prevention of Type 2 Diabetes in High-Risk Groups: Current State of Evidence and Future Research Needs. *Nutrients* [online]. 2018, **10**(9) [cit. 2021-10-5]. ISSN 2072-6643. Dostupné z: <https://www.mdpi.com/2072-6643/10/9/1245/htm>
10. HRADEC, Jiří. Dva diabetické osudy. *Kazuistiky v diabetologii*. 2020, **18**(1), 52-54. ISSN 1214-231X. (SVKUL; [Č3030](#))

11. HUDCOVÁ, Miroslava. Význam opakování edukace pro zlepšení metabolické kompenzace diabetika. *Kazuistiky v diabetologii*. 2015, **13**(2), 17-19. ISSN 1214-231X. (SVKUL; Č3030)
12. JIRKOVSKÁ, Alexandra. Nové možnosti edukace pacientů s diabetes mellitus 2. typu. *Farmakoterapie review*. 2019, **9**(10), 16-17. ISSN 1805-1510. (SVKUL; Č5008)
13. JIRKOVSKÁ, Alexandra a Jelena SKIBOVÁ. Skupinová edukace - šance pro zlepšení života s diabetem. In: KVAPIL, Milan. *Diabetologie*. Praha: Triton, 2019, s. 223-235. ISBN 978-80-7553-676-1.
14. JIRKOVSKÁ, Jarmila. Možnosti efektivní edukace v diabetologii – návod pro edukátory. *Vnitřní lékařství*. 2017, **63**(3), 171-174. ISSN 0042-773X. Dostupné také z: <https://www.prolekare.cz/casopisy/vnitri-lekarstvi/2017-3/moznosti-efektivni-edukace-v-diabetologii-navod-pro-edukatory-60682>
15. KROLLOVÁ, Pavlína. Vyhodnocení přínosu edukace diabetiků. *Kazuistiky v diabetologii*. 2020, **18**(4), 32-34. ISSN 1214-231X. (SVKUL; Č3030)
16. MAJERNÍKOVÁ, Ľudmila, Mária KAŠČÁKOVÁ a Andrea OBROČNÍKOVÁ. Edukácia ako jeden z dôležitých faktorov pre vykonávanie selfmonitoringu glykémie u pacientov s diabetes mellitus. In: *Molisa 12: medicínsko-ošetrovateľské listy Šariša : zborník*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta zdravotníckych odborov v spolupráci s Fakultnou nemocnicou s poliklinikou J.A. Reimana v Prešove, 2016, s. 110-115. ISBN 978-80-555-1666-0.
17. MIKŠOVÁ, Zdeňka, Eva REITEROVÁ, Jana BUCHTÍKOVÁ et al. Seberízení (self-management) u pacientů s diabetem mellitem. *Profese on-line*. 2018, **11**(1), 18-25. ISSN 1803-4330. Dostupné také z: https://profeseonline.upol.cz/artkey/pol-201801-0003_seberizeni_self-management_u_pacientu_s_diabetem_mellitem.php
18. POWERS, Margaret A., Joan K. BARDSLEY, Marjorie CYPRESS, et al. Diabetes Self-management Education and Support in Adults With Type 2 Diabetes: A Consensus Report of the American Diabetes Association, the Association of Diabetes Care & Education Specialists, the Academy of Nutrition and Dietetics, the American Academy of Family Physicians, the American Academy of PAs, the American Association of Nurse Practitioners, and the American Pharmacists Association. *The Diabetes Educator* [online]. 2020, **46**(4), 350-369 [cit. 2021-10-3]. ISSN 0145-7217. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0145721720930959>

19. ŘÍHÁNKOVÁ, Renáta a Kateřina ČECHOVÁ. Skupinová edukace jako prostředek ke zlepšení kompenzace diabetu - zkušenosti a výsledky pilotního projektu. *Florence*. 2018, **9**(1), 22-23. ISSN 1801-464X. Dostupné také z: <https://www.florence.cz/casopis/archiv-florence/2018/1/skupinova-edukace-jako-prostredek-ke-zlepseni-kompenzace-diabetu-zkusenosti-a-vysledky-pilotniho-projektu/>
20. SZABÓ, Marcela. Základem léčby diabetu 2. typu je zdravý životní styl - rozhovor. *Diabetologie, Metabolismus, Endokrinologie, Výživa*. 2015, **18**(3), 141-143. ISSN 1211-9326. (SVKUL; [Č2396](#))
21. ŠKRHA, Jan. Životní etapy a diabetes mellitus. *Postgraduální medicína*. 2013, **15**(4), 354-357. ISSN 1212-4184. (SVKUL; [Č2452](#))
22. ŠTEFÁNKOVÁ, Jozefína. Edukace diabetiků - část 2. *Výhledy a výzvy diabetologie*. 2017, **2017**(4), 104-105. ISSN 2533-4417. (SVKUL; [Č5002](#))
23. ŠTEFÁNKOVÁ, Jozefína. Edukace diabetiků - smysluplnost a předávání. *Výhledy a výzvy diabetologie*. 2018, **2018**(3), 96-97. ISSN 2533-4417. (SVKUL; [Č5002](#))
24. ŠTEFÁNKOVÁ, Jozefína. Edukace diabetiků - je naše edukace efektivní? *Výhledy a výzvy diabetologie*. 2017, **2017**(3), 75-76. ISSN 2533-4417. (SVKUL; [Č5002](#))
25. UUSITUPA, Matti et al. Prevention of Type 2 Diabetes by Lifestyle Changes: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Nutrients* [online]. 2019, **11**(11), [cit. 2021-10-3]. ISSN 2072-6643. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6893436/>
26. VAŘEKOVÁ, Jitka. Pohybová rehabilitace a její edukace u pacientů s diabetem mellitem 2. typu. *Rehabilitácia*. 2019, **56**(1), 48-60. ISSN 0375-0922. Dostupné také z: <https://www.rehabilitacia.sk/archiv/cisla/IREH2019-m.pdf>
27. VLHOVÁ, Hana. Edukace diabetiků. *Florence*. 2013, **9**(1-2), 13-15. ISSN 1801-464X. Dostupné také z: <https://www.florence.cz/casopis/archiv-florence/2013/1/edukace-diabetiku/>

KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

28. BOUDOVÁ, Eliška. Edukace pacienta s diabetes mellitus na inzulinoterapii. Plzeň, 2018. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta zdravotnických studií. Dostupné také z: <https://dspace5.zcu.cz/handle/11025/32061>

29. MACHÁTOVÁ, Tereza. Edukace jako součást moderní léčby diabetu. Brno, 2021. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Pedagogická fakulta. Dostupné také z: https://is.muni.cz/th/psuwh/2021_04_19_Diplomka_Machatova_konecna_verze.pdf
30. VELCOVÁ, Jitka. Edukace pacientů s diabetem mellitus 2. typu. Olomouc, 2018. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Dostupné také z: <https://bit.ly/3FIHCuf>